

ProFI: Abans i després de la formació per a l'ensenyament - aprenentatge

M. NÚRIA SALÁN BALLESTEROS
ETSEIAT
DEPT. CIÈNCIA DELS MATERIALS I
ENGINYERIA METAL·LÚRGICA

El ProFI: Programa de Formació Inicial

2

- L'any 1999, l'**Institut de Ciències de l'Educació** de la Universitat Politècnica de Catalunya (ICE-UPC) incorpora a la seva oferta formativa un nou programa anomenat **ProFI**: Programa de Formació Inicial del Professorat.
- El seu objectiu principal era, com avui, oferir una formació pedagògica bàsica i pràctica per al professorat de nou ingrés
 - Incorporació d'habilitats, actituds i experiències compartides
 - Proporcionar una base professional a una figura vocacional
 - Millorar la funció docent, tot responent als requeriments de la universitat i a les necessitats de l'alumnat.

El ProFI: Programa de Formació Inicial

3

- Com que la societat evoluciona, el **ProFI** també i incorpora nous tallers per facilitar l'adaptació als canvis vinculats a les directrius pedagògiques europees en matèria d'educació superior: el procés de convergència cap a l'EEES
 - Formació en competències
 - Ensenyament-aprenentatge
 - Nous perfils d'estudiantat...
- Esdevé una eina per al professorat
 - Ajut davant la consolidació d'un model universitari centrat en el subjecte
 - Subjecte que aprèn, **PRIORITZANT** el procés d'aprenentatge i l'adquisició de competències
 - Progressiu abandó del model centrat en el procés d'ensenyament i de transmissió i adquisició de coneixements

El ProFI: Programa de Formació Inicial

4

- **NOU CONTEXT!!!**
 - Oportunitat inmillorable per engegar processos de reflexió
 - ✦ Formació docent
 - ✦ Pràctica docent
 - ✦ Metodologies d'avaluació
 - ✦ Competències docents
 - ✦ Rols (estudiantat-professorat)
 - **CANVIS I TRANSFORMACIONS**
 - ✦ En la forma de veure I DE VIURE la docència universitària
 - ✦ Incorporació de nous programes i nous tallers
 - Resposta a noves incògnites i noves necessitats
 - El professorat universitari com a professional de la docència

El ProFI: Programa de Formació Inicial

5

- **Programa de Formació Inicial (ProFI)**, com a programa específic
 - Adreçat al PROFESSORAT universitari
 - Ofereix formació pedagògica i didàctica
 - Millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge
 - Fomenta la innovació i l'excel·lència professional
- **Accions formatives**
 - Els TALLERS
 - Els PROGRAMES D'ACCIÓ
- **Formació i informació:** recull d'eines i recursos, imprescindibles per a la bona pràctica acadèmica i docent.

El ProFI: Programa de Formació Inicial

6

- **TALLERS**

- Trobades intensives, impartides per persones EXPERTES
- Introducció a continguts que són la base dels programes d'acció
- Classes expositives i metodologies d'aprenentatge actiu
- Implicació i participació del professorat assistent

- **PROGRAMES D'ACCIÓ**

- Semipresencials
- Més pràctics
- Activen el procés d'autoreflexió
- Proposen (i sovint suposen) canvis efectius en la pròpia activitat docent
- Dinàmica de millora continuada
- Compartir experiències

El ProFI: de transmissor a docent

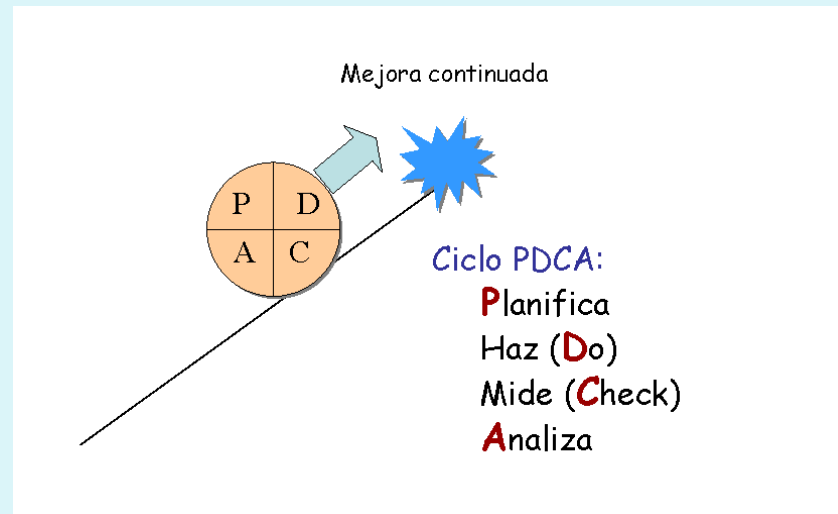
7

- Tohom que hagi cursat, complet, el programa inicial de formació (PROFI), segurament coincidirà amb mi en que hi ha un abans i un després:
- Descobriment
 - de noves metodologies docents,
 - d'habilitats pròpies i afegides
- Identificació
 - dels nostres punts forts i febles
 - Dels canvis en el nostre entorn
- Desenvolupament com a professionals de la pràctica acadèmica
 - a les aules com als seminaris i als laboratoris.

El ProFI: de transmissor a docent

8

- **RESULTAT: M'HE CONVERTIT!!!**
 - Millora en la pràctica docent,

- Constant cerca d'eines que garanteixin l'assoliment del nou paradigma de formació: ensenyament-aprenentatge

“Érase una vez una profesora...”

9

- **EXPERIÈNCIA PERSONAL:**
 - Realització de tallers i cursos en funció de l’oferta del moment i de la disponibilitat (entre 1995 i 2000)
 - No hi ha ordre ni coneixement del ProFI
 - Selecció d’activitats en funció del contingut
- **ALGÚ M’AVISA QUE EXISTEIX EL ProFI...**
 - Faig un petit esforç i curso el que em falta
 - Amb consciència de ProFI!!!

L'ICE i jo...

10

- **MODELS DOCENTS PREVIS**

- Professorat que GAUDEIX a les classes
- Capacitat per tenir sempre una resposta
- “Posta en escena” ⇒ pal de paller d’una exposició...
- Els continguts són tan importants com la manera de transmetre’ls

- **TALLERS:**

- Són trobades intensives (1-2 dies)
- Es fan al mig del curs però també quan ja no hi ha classes

TALLERS-ProFI

11

- **Les classes expositives i les seves alternatives**
 - Innovació docent
 - Metodologies d'actualitat ara... però no pas aleshores...
 - Augmentar la motivació de l'estudiantat
- **Com aprenen els nostres estudiants**
 - Canvis en la metodologia docent
 - Modificació d'hàbits dins i fora de l'aula
 - Aproximació a l'estudiantat per formar part del procés formatiu
- **Com parlar millor en públic**
 - Mai més afònica!!!
 - Millora de l'expressió corporal Millor “posta en escena”

- **Definició d'objectius de l'assignatura**
 - Objectius “convencionals”
 - Formulació d'Objectius formatius (NOVETAT!!!)
- **Avaluació de l'aprenentatge**
 - Vincular avaluació amb objectius, continguts i metodologia
 - Analitzar la importància de l'avaluació
 - ✦ Aplicar diversos instruments d'avaluació de l'aprenentatge en funció de la finalitat i l'objecte d'avaluació
 - ✦ Adquirir una actitud positiva envers l'avaluació formativa de l'aprenentatge

PROGRAMES D'ACCIÓ-ProFI

13

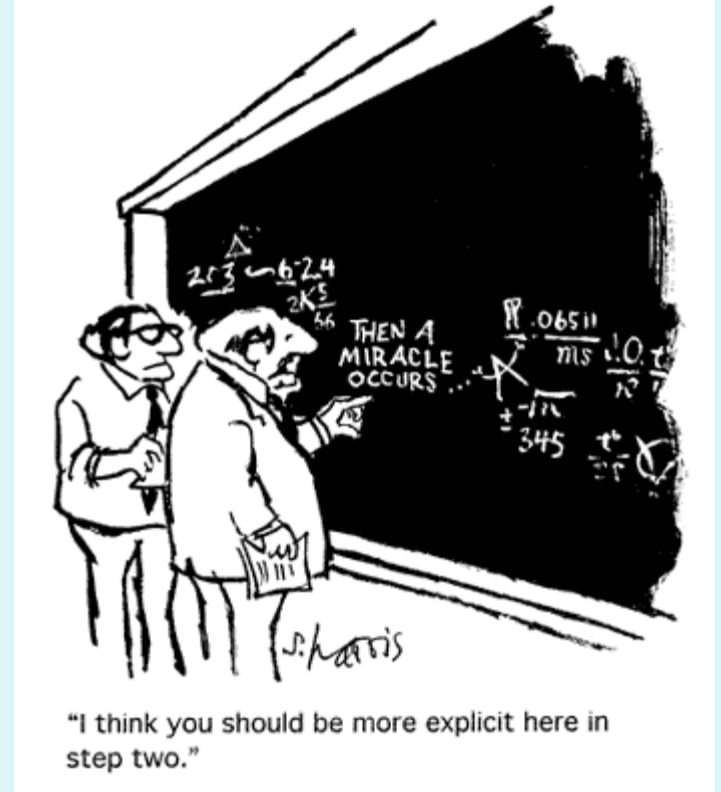
- **SESAC: Anàlisi de la gravació d'una classe**
 - Eliminació de “tics”
 - Parles massa ràpid o massa lent?
 - Tens un bo to de veu? Mires el teu estudiantat als ulls?
 - Continues donant informació mentre ets de cara a la pissarra?
- **PROPICE: programa d'observació de professors**
 - Assistir a classes de companys
 - Altres centres, altres campus, altres àrees de coneixement...
 - Identificar punts forts i punts febles
 - Imitar el que més t'ha agradat del companys “observats”

- **Elaboració i anàlisi dels instruments d'avaluació**
 - Identificar els objectius de l'assignatura
 - Elaborar un pla sobre l'avaluació d'una activitat
 - Intercanviar comentaris sobre el pla preliminar i retocar-lo (si s'escau)
- **Utilització de les enquestes per a la millora continuada**
 - Identificació de “defectes”
 - Analitzar les dades de l'enquesta (es passa 2 vegades l'any)

PROGRAMES D'ACCIÓ-ProFI

15

- **Assaig d'una experiència d'aprenentatge actiu**
 - Selecció d'una part de les classes expositives
 - Modificar el pla de classe per introduir activitats que “tallin” l'exposició
 - Avaluar els resultats obtinguts

PROGRAMES D'ACCIÓ-ProFI

16

- **Portfoli del professorat**
 - Descripció de la filosofia docent
 - ✦ models, motius, expectatives...
 - Plans de futur
 - ✦ On vull arribar, com vull fer-ho, com puc fer-ho...
 - Evidències
 - ✦ Buscar “respostes” a la teva actuació docent i a les modificacions incorporades
 - Elaboració del portfoli
 - ✦ Elements biogràfics, descripció de la qualitat i la quantitat de docència impartida
 - ✦ Com arribo a la UPC i amb quines expectatives
 - ✦ S’han assolit les fites que m’havia proposat ... o no?

El ProFI: Programa de Formació Inicial

17

- **CONCLUSIONS:**

- Em sembla que sí he millorat com a docent (haurieu de preguntar-ho al meu estudiantat)
- El que sí sé segur és que he canviat...
 - ✦ Abans: temor davant les novetats (continguts, plans d'estudis, metodologies)
 - ✦ Ara: seguretat de que puc fer-ho (millor o pitjor, però puc)
- He aconseguit gaudir molt més de la meva feina i encaixar els constants canvis amb energia i optimisme.

El ProFI: Programa de Formació Inicial

18

Moltes gràcies!!

nuria.salan@upc.edu